

مجله تاریخی

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنیت
صندوقی جوارنده
شکول یقوشنده
۲۷ نومرو

مسلمکزه موافق آثار
جدیده مع المنونیه
قبول اولنور

درج ایدله بن آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیانده و بالخاصه احوال و شئونه اسوه دیه بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

آبونه بدلی

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ یارده در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
۶۵	۳۵	۳۰۰
۶۰	۳۰	۲۰۰
۱۷	۹	۱۰۰

۱۰ تموز ۳۲۴

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندر

۲۰ غروش فضله آلنبر

۷ شوال ۱۳۲۹ پنجشنبه ۱۷ ایلول ۱۳۲۷

عدد : ۱۶۰

یدنجی جلد

استعدادی حائز می باشد... - بونی دهات تحقیق ایده حکم - حکومت
حقنیده بسله دکتری فکرلری ایلروده عرض ایده حکم .
ایتالیانلرک ، مجارلرک برخیلی مکتبلری واردر ، حمد اولسون
اسلاملر چو جقلرینی بومکتبلره ویرمه مشلر ، بوندن صوکره ویرمه-
ملریده حکومتلرک بوراده کافی درجه مکتبلر آچه سنه باغلیدر ...
شیمدیلک بوقدرله اکتفا اییدیورم .

کندم برطرفدن معلومات آلمغه چالیشیورم؛ برطرفندنه مناسب
کوردیکم و طانیشه بیله دیکم خواجهلر ، مکتبلیلر و بعضی تجارلره
مناسب طرزده تلقیناتده بولنیورم . اولانی خواجه البسه سیله کورونجه
یکده قونوشمق ایسته مدیلر - دوعریسی جره جیقمش خواجه ظن
ایتدیلر - نهایت جبهی جیقاردم وایتلرده دیکشدی . جامعلرمعین
واعظلر طرفندن ضبط ایدلیدیکی ایچون بونلری الده ایتک پک قولای
اولیه جق کی کورونیور . بناء علیه بزم ایچون یوقاریده بیان ایدیلان
اصول دها موافق کورولدی .

مطبوعات

مسلمانلرک شیمدیکلی حالی

شیمدیکلی علمایی

تعصب درجه سینه وارمش اولان دیندارلغمز باشمزه نلر کتورمدی؟
یازیق شریعت زمانمزه قصاص دکاننده کی قویون آینه دوش -
هرکس نرمنندن ایسترایسه اوراسندن کیسور . اونک محافظه سنه
حسن صیانتنه مأمور اولان علمامن خلاف شریعت ایش کورنلرک
قارشوسینه جیقوبده اولنلرک اصلاح اعمال و نیاتنه بذل همت و غیرت
ایده جکلری یرده ، بالهکس خلقلک جهالتندن بالاستفاده اونی (شریعتی)
منافع شخصیهلرینه موافق برصورتده تفسیره چالیشیورلر . مالدن ،
پولدن محروم اولانلرک خیروشرینه یارامزلرک علمای روحانیه من
آره سننده بر نظام لایتزال حکمنی آلهک بونی افراد ملتدن بیلمه من
یوقدر .

اسلامک غیری اولان ملتلرک جمله سی آیلدی . خرسیتیانلر
خرسیتیانلقدن ذره قدر فک رابطه قلب ایتمه لک جهانکیر اولدیلر .
یاپونلر پت پرست اولدقلری حالده همان آوروپالیلر درجه سننده ترقی
ایتدیلر .

ینه پت پرست اولان چینیلیر غیب ایتدیکلری وقت وزمانک تلافیسی
ایچون برصورت خارق العاده ایله ایلروملکه باشلادیلر .

یهودییلر ، استقلالیت ملیه لرینی نیجه بیک ییل بوندن اول غیب
ایتدیکلری حالده محضا علوم و فنون جدیدیه اولان فرط میل و رغبتلری

کی دکل ، بلکه ایسته دیکم کی کورینیور . واسکی اصول اوزرینه
اولسه ده مدرسه لری ونوح زمانندن قلله مکتبلری چوقدر .

بو مکتبلرک هپسنده عربی حروفات ایله ترکیه اوقوتیورلر ،
اهالی اسلامیه دینده اوقدر متعصبدرکه رسمی مکتبلرده دیوارلره
تعلیق اولتان رسملر ایچون قیام اییدیور ، بوراسی کلیسا دکلکه
رسملره ترین اولسون دییورلر . جامعلر هر نمازده اهالی ایله دولو
بولنیور . استانبولده کی کبی نماز حال و آشانی طبقه به مخصوص دکل
بلکه زنکینلر و مکتبلیلر حتی پارلاق دوکملی حریبه لیلرک بیله کمال
حضورله جامعه دوام ایتدیکلری کوریلور . هرکون و هر جامعه ده
واعظلر وعظ اییدیور . طبیی بونلرک اکثریسی پک عادی آدملر
ایسه ده آراده پک مقتدر و قسماً پک اهمیتی سوزلر سویله نلری ده
واردر . وعظلر آرنادوجه سویله نیرسه اهالی کمال اشتیاقله دیکله یور ،
ترکیه سویله نیرسه یکده آکلامیورلر . اوروج بیله قطعاً یوقدر ،
بعضی مأمورلر اوروج طونمادینی ایچون پک جانلری صیقلیور . دییور-
لرکه : بوخریفلر حقنیده پک متحیرز ، اگر بونلر مسلمان ایسه لر
اوروج توتسون ، نماز قیلسونلر و اگر مسلمان دکلسه لر اسلام لرینی
دکشدیرسونلر ، بزده اوکا کوره معامله ایدرز . یعنی احکام اسلامیه یی
تطبیق ایتمه ز .

بوحوالیده لاطین حروفاتی ایسته یه قطعاً یوقش ، یالکیز ایتالیانلره
صاتیلمش برایکی دینسز وارمشکه اولنرایسترمش ، فقط اولنلرده اهالیدن
قورقدقلری ایچون سسلرینی جیقاره مازمش .

بن آرنادقلری مدح ایتدیکمدن بوراده یاپیسه جق شی یوقش
دیرسکیز . آه قرداشلرم ، شیمدی برشی یازاجمه که آغلایه جقسکیز
وظیفه سننده قصور ایدنلره لغت اوقویه جقسکیز :

نیقولاولد محمد ، ماریا بنت علی ... بویه عالهلری بیستمه مشدک ،
بوراده کوزیمزله کورینیورز . بونصل اولمش ؟ ...

انهای فتحه بورانک اکثریت عظیمه سی مسلمان اولمش ، فقط
مستبد حکومت ، تنبل خواجهلر بونلره هیچ باقامش ، بونلرک
ایمانلری علی ، ولی دیه اسم طاشیق ورده مسلمانم دیمکدن عبارت
قالمش ، لکن بزمکیلر اوبومش واولمش ، ایتالیا حکومتی و پاپا
حضرقلری ایسه چالیشمشلر ، بورایه پاپاسلر بوللامشلر ، طاعلر آراسنه
کلیدلر بنا ایتمشلر ، نه یایمق لازمه یایمقدن چکنمه مشلر ، بوراده
خرستیانیلر نشر ایتمشلر . ایسته بو نیقولابن محمدلر یقین زمانلرده
تنصر ایتمش اسلام اولادلریدر .

مکتوبمده مدح ایتدیکم متعصب ، صاف و طریقتلردن آزاده
اولانلر یالکیز شهرلیردر . کویلر حالا او : اسم ولی ، کندم مسلمان
دیمکدن بشقه برشی بیلمز وایلك حمله ده فتح اولنه جق طاقدن ایمش .
ایشیتدیکمه کوره ضابطلردن مالیسورلرک بر قسمی نه اسلام و
نده خرسیتیان ایمش . بونلر کیم ایلك یتیشیرسه اونک مالی اولمق

سایه‌سند دیناری هیئت اصلیه سیه محافظه به مقتدر اولدیلر .
دیمک ایسته‌رمکه یوقاریدنبری آدلرینی ذکر و تعداد ایتدیکم
ملل واقوامک جمله سی محضا احکام دینه لرینک حسن استعمالی سایه -
سند بوکونکی مرتبه ترقی و تعالی به واصل اولمشلر . بزمسلما نلر ایسه
دیغری اوزیمز ایچون برواسطه ترقی دکل ، بر آلت تنزل مقامنده
استعمال ایده ایده محو و پریشان اولمشلر .

بوکون بشریتک باصره شکر کزینی ، مایه سعادت و افتخاری
اولان بوقدر ترقیات هب اسلامک غیری اولان ملتک ثمره سی
و غیرتیدر . اودرجه ده که (رنان) کبی آورو باعلما و حکما سندن برچوقلری
ملت اسلامییه ای اقوام بشریه نک وجودینه مستولی اولمش مضر میقروب
عد ایدرلر . اجنبیلر آچقندن آچینه « اسلام ماتی مانع ترقیدر »
دیورلر .

« بوملت . ا کین یرلرنده ظهوره کلوبده محصولات زراعیه نک
لابی وجه اوزره نشوونما سنه مانع اولار مضر علفیاته بکزر بر ملتدرکه
ارکیچ اونک وجودینی یوق ایتکدن باشقه بر چاره یوقدر »
دیورلر .

اگر حق ، عدالت و انصاف دینلن شیلردن قلبم زده کوچوک
بر اثر و علامت قالمش ایسه حقم زده سویله ن بوسوزلری نظر اعتباره
آللیز . چونکه ممکن دکل ، انسان قصورینی بیلمه نیجه اوزینی
اصلاح ایده مز .

علی روایه یر یوزنده (۳۰۰) میلیون اسلام واز ایمش . عجبا
انسان نام مستعار یله یاشایان شو (۳۰۰) میلیون منسوب اولدینی
بشریتک ترقی سی نامنه دنیاده نه ایش کور یور ؟ بوکون سعادت
و نعمتیه مستفید و متمتع اولدیغمز مدنیت حاضره نک ترقی سی ایچون
برایش کوردیکمز ، اک کوچوک برفدا کارلقده بولوندیغمز واری ؟
استغفر الله . اکر بزبو یولده بر حرکت کوسترمش ایسه ک حق ،
حریت ، علم ، مدنیت و انسانیت اوغرنده قانلرینی بذل و ایثار ایدلری
تکفیر و تلغین ایتمشلر !

اگر احوال ملیه ن بوکونکی درجه پریشانیته و ارامش اولسه
ایدی « الله علمامزه انصاف ویرسون ، دیوب کچردک .

لکن علما ماتی احواله کتورمشکه اونده حقه شکایته بیله مجالز
قالامش . ترکیاده ، ایرانده خرس تیلاردن بریسنک حقنده بر ظلم
و عدالتسزک اجرا ایدیلنجه کشیشلر قیامت قوپارلر . دقیقه بیله
فوت ایتیه رک صدای نکبت و شکایتلرینی تا صدر اعظمه ، پادشاهه و انجابه
قدریتورلر . بولردن ده بر کار حاصل اولما نیجه صدای آواز و استمداد لرینی
اوزالده اوزالده آورو پایادشاهلرینک ، مطبوعاتک کوش رقت و مرحمتلرینه
قدر ایصال ایدرلر . علمای اسلامییه ایسه ، الله امانت ، احوال
ملیه به قارش لال و لاقید اولنی اوقدر عادت ایتمشلرکه انسان بولرک

وجودینک وارلغینه یوقلغینه حکم ایده میوز . اولله ظن ایدر سکنرکه
کویا علمامزک ملت حقنده کی وظیفه سی یالکیز اوللری دقن ایتک ،
تأهل ایدلرک نکاحنی قیقم ، و ابراز معلومات و فضیلت ایتک ایچونده
آره صر ، بر منبره جیتوب عرفانی تلغین و تکفیر ایلیمک محض و وض
و منحصر ایمش !

فقط دنیاده هر شیک بر جدی ، انتهای وار . اکر آدلرینی عالم
قویوبده دعوت ایدله مش مسافر کبی پلاو سفره سینک باشنه کچمش
اولانلرک وظیفه سی بواسه بویه بروظیفه یی بوتون جهالتیه برابر ملت
کندی دخی ایفادن عاجز دکلدر .

علمای حاضره اسلامییه دن جمله سنک بر عیارده ، بر مسلکده و هپسنک
بردن مدنیت حاضره به دشمن اولدینی ادعا ایتک رهین حق و انصاف
دکلدر . شاذ قیلندن اوله رقی بولرک آره شنده دخی بخشیلری (ایلری)
وار ، یوق دکل . و اسفا که بخشی دینلمک لایق اولانلرک مقداری
بوتون معناسیله دیکرلرک عدد و مقدارینه نسبتاً اوقدر آزدرکه انسان
بولرک ایسیله کوتوسنی قریقه وقت بولما یور .

بوتون معناسیله عالم و فاضل اولان علماتک بورجی ، تکالیف
شرعیه سندن بی خبر ، اخلاق و تربیه سی ناقص اولانلرک طریق و عظم
و نصیحتله برشی اوکرتکدرکه مع التأسف بزبونی هیچ بر عالم زده
کوره میوز ویا کورور ایسه کده جوق آلرنده کوره بیلیورز .

آدینی عالم قویان هیچ بر فرد تصور اولنه مازک علمک ، هانکی
دیده اولورسه اولسون ، بشریته بخش و تأمین ایتدیکی فواید و محسناتک
درجه سی بیلمه مش اولسون .

لکن سوزده اوزلرینک بکشمیدیکی دنیایه بولرک اوقدر ربط
قلب و جان ایتشلرکه شخصیتک مستلزم اولدینی فوایدی براقوبده
باطلی حقه فدا ایده جک سوزلری آزاده قلبلری یوک ویرمیور .
اسلام مملکتلرنده مدت مدیده اجرای سیاحتله اقوام اسلامییه نک
عادات ، اخلاق ، ضرورت حیات و معیشتی حاده تدقیق و تبیین
کچیرمش اولان آورو با علماسنک جمله سی عالم اسلامک بوقدر ویران
و پریشان اولمسه سینک سبب یکانه سی اوله رقی اسلام علماسنی کوسترلر .
پارسیه انتشار ایدن « ره ووده موند مسلمان » مجموعه سنک مخبرلردن
برسی ایرانده بر جوق مدت دوام ایدن سیاحتی اشناسنده کوردیکلرینی
شوصورتله خلاصه ایدیور .

— « ایران ، خان و ملاتعیر اولنسان مضر میقرو بلرک تحریکات
دائمه سیله محکوم فنا ایدلش برو جوددر .

« سیدلر و خانلر آره سنده سوء اخلاق اوزرینه مستند اولان حرکات
مشئومه اوقدر نعم و ترقی ایتشکه ایرانی ایلک دفعه زیارت ایتش
اولانلر اوزلرینی تمجیدن منع ایده مزلر . ملالرک ، سیدلرک نفوذی
غایت بویوکدر . ایرانلیر کور کورینه اولرک حرکات خودسرانه

وشهوات نفسانیه لرینه تبعیت ایتمی اوزلر یچون مقدس بر وظیفه عد
ادرلر . ملتک جهالتدن استفاده طریقو تمقیده دوام ایدنلرک هیچ
بر یسی یوقدرکه برویا بریجه کنده صاحب وخیل ثروته مالک اولامش
ارلسون .

«ایراند سید اولمق ، خان اولمق نه بر اقتدار وخدمته تابعدر ،
زده فضل وهنر . اصل هنر موجود اولان سوء اداره دن استفاده
ایتمکدرکه بونده ایران میقروبلری بویوک بر ملکه و ممارسه کسب
ایتمشدر .»

باکو — نجات

ایتالیانک اولتیاومی

طرابلس غرب مسئله سنک وسائط سیاسیه ایله حل ایدیله بیله جکسه
بائر محافل رسمیه ده اظهار اولونان بوتون امیدلره رغماً نهایت
ایتالیا حکومتی دون باب عالییه بر اولتیاوم تبلیغ ایدهرک طرابلس
نربک یکریمی درت ساعت ظرفنده تخلیه سنی طلب ایتدی .

صوک آیلره کلنجیه قدر مجلس مبعوثاننده خارجیه ناظرینک
اغزندن تورکیه یه قارشى تأمینات صلحچورانه اعطا ایدن ، طرابلس
ارب اوزرنده بر کونا آمال تجاوزکارانه بسله مدیکنه سوز ویرن ،
ای ده ها دون ، غزته لرده کورولن تدارکات عسکریه خبرلرینک
تورکیه یه جهت تعلق اولمادیغنی بیان ایله یین بر حکومتک بالکمز حقوق
دول قواعدینی دکل ساده جه حیثیت وشرف وناموس ایجاباتی ده
اونوته رق «یا کیسه کی ، یا جانکی !» طرزنده بر حرکت قیام ایتیمسی
نیه یوق که ممالک عثمانیه نک هر طرفنده پک حقلى ، پک مشروع
غلیان نفرت وعداونه سبب اولاجقدر .

بویله بر اولتیاوم قارشیدنده حکومت عثمانیه نک بروضه انقبادکارانه
آله جفنی ظن ایتک بویوک بر خطا اولوردی . چونکه بر دولت محو
اوله ییلر فقط اتجار ایده مز . تورکیه اوغرا دینی حقسز تجاوزدن
تولد قوتلی بر حس غیظ وانتقام ایله یکو جود اوله رق ایتالیایه قارشى
نافعه ناموس ووطن ایچون حرب ایتکدن باشقه برشی دوشونمیه جکدر .

دونامامزک هنوز وجود بولامش اولماسی حسیله کندیسندن
فرق الی درجه قوتلی بر دشمن ایله یالکمز باشنه چارپیشمه ترک
ایتدی کمز سوکیلی طرابلس غربمکز وظیفه وطنیه سنی ایفا ایده جکسه
بزمین اولدیغمز کی اوراده ناموس وطنی محافظه ایچون قان دوکه جک
ایسلان قارداشلر مزده هیچ بروقت مادر وطنک اونلری تخلیص
وغورنده هرفدا کارلقدن کری دورمایه جفته امین اولایلرلر .

ا کر ایتالیایلر بزم طرابلس غربی یالکمز شکلاً مدافعه ایدر
ای کورونه نک بر ایکی کله تعاطیسندن صوکره باریشیوره جکمز
افمین ایتمشلرسه بو حسابلرنده پک چوق آلدانمش اولاجقلرینی

کوره جکدردر . شو دققدن اعتباراً عثمانیلرله ایتالیایلر
آراسنده ایکی ملتدن بری محو اولونجه یه قدر دوام ایده جک دهشتلی
وغفو ایتز برکین وغرض باشلا یور . بویکین وغرضه دنیا ده مساوی
اولا بیله جک برشی وارسه اوده بوتون ایتالیانلره قارشى حس
ایتدی کمز نفرت واستکراهدر .

شو صیراده درین بر حس اضطراب ایله چیرپینان عثمانیلرک
حس ایتدکری اذا ایتالیانلره آرامزده حال حرب تحدت ایتمش
اولدینی ایچون دکدر . دمیر بر قفسه قاپاندینی ایچون قوردلرک
هجومنه واستهزاسنه اوغرایه رق مدافعه نفسه امکان کوره مه یین
ارسلانک جکدیکی عذابدر . آه ایتالیانلره بر قارشى مسافده هم
حدود اولسه ایدک ! ایشه بویکون بوتون عثمانیلرک صیقلمش ،
دارانمش سینه سندن چیقان صیحه انتقام .

مع مافیه بز هر واسطه یه مراجعت ایدهرک بو انتقامی آلا جفر .
هریرده ایتالیانلره چارپیشه جفر . بویکوندن اعتباراً ایتالیانلره هر
مناسبتمز منقطع اولمشدر . بوندن صوکره مملکت مزده بر ایتالیانک
چهره سنی کورمیه جکمز ، بوندن صوکره مملکت مزده بر ایتالیان بایراغک
بر سفینه اوزرنده دالغه لاندینی کورمیه جکمز ، بوندن صوکره بر ایتالیان
مالک عثمانلی الکاسنده برپاره ایتدیکنی کورمیه جکمز . بوندن صوکره
ایتالیا نامی تلفظ ایدلرکی زمان عثمانیلرک قلبنه برکین وانتقام آتشی
قاینا یه جق ، بوغازندن قیصیق بر صدای غیظ ونفرت چیقاجق . بوندن
صوکره دوغاجق عثمانلی جو جقلرینک نمیسینی ایشه بویکین وانتقام
صیحه لری تشکیل ایره جک و بوملت ، ا کر بوملتده ذره قدر حب
نفس ، حیثیت وحیت وارسه ایتالیان انتقامی آلا جق . بوندن
صوکره عثمانیلرک ال برنجی سائق حیاتی بو حرص انتقام اولاجقدر .
عثمانیلر بوندن صوکره بو انتقام ایچون یاشایه جق ، بونک ایچون
حاضر لانه جق والته انتقامی آلا جقدر . هایدی وطنداشسلر ، کال
متانت وسکونتله وظیفه باشنه !

«طنین»

شئون

«مقادو» حضرتی «یکین» ده

ژاپونیا ایمپراطوری «مقادو» حضرتلرینک ۱۹۱۲ سنه سنده
چین پای تختی زیارت ایده جکنی روس غزته لری منابع موثوقه دن
استخبار اولندیغنی قید ایدهرک یازیورلر . بوسیاحت تحقق ایدرسه
عالم سیاستده غایت بیوک براهیتی حائر اوله جنی ظن اولنیور . ژاپونلرک
موفقیات متوالیه لرینه بر موفقیت ده اضم اولنیور دیمکدر «کلازداد
تکرا ، ازداد حسنا»